

Najwyższa Izba Kontroli

Delegatura w Rzeszowie

ul. Kraszewskiego 8, 35-016 Rzeszów

Rzeszów, dnia marca 2009 r.

LRz-41020-8-08

P/08/116

Pan

Tadeusz Ferenc

Prezydent

Miasta Rzeszowa

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o *Najwyższej Izbie Kontroli* (Dz. U. z 2007 r., Nr 231, poz. 1701 ze zm.) zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie przeprowadziła kontrolę w Urzędzie Miasta Rzeszowa w zakresie realizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych w okresie od 1 stycznia 2006 r. do 30 czerwca 2008 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 27 lutego 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu Prezydentowi niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania Gminy Miasta Rzeszów dotyczące realizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK).

W kontroli ustalono, że gminy należące do aglomeracji Rzeszów opracowały plany realizacji zadań inwestycyjnych, zgodnie z którymi do końca 2015 r. efekt ekologiczny aglomeracji zostanie osiągnięty, tj. wykonanie sieci kanalizacyjnej na terenie całej aglomeracji. W przedsięwzięciach zgłoszonych do KPOŚK w zakresie wyposażenia aglomeracji w systemy kanalizacji zbiorczej i oczyszczalnie ścieków, Miasto Rzeszów zaplanowało modernizację oczyszczalni ścieków wraz z przeróbką i zagospodarowaniem osadu z terminem realizacji do końca 2013 r. oraz budowę 74,6 km sieci kanalizacyjnej z terminem realizacji do końca 2015 r. (z tego w latach 2007-2010 - 30,6 km kanalizacji, w latach 2011-2013 - 21 km, w latach 2014-

2015 - 23 km).

Gminy w aglomeracji Rzeszów, określając swoje potrzeby w zakresie planowanych przedsięwzięć do zrealizowania podały, że obejmują one wybudowanie sieci kanalizacyjnej w miejscowościach leżących na terenie objętym aglomeracją o łącznej długości 49,8 km i podłączenia ich do oczyszczalni w Rzeszowie, z terminem ukończenia budowy sieci kanalizacyjnej do końca 2015 r. (z tego budowę 38,8 km sieci zaplanowano do końca 2010 r.). Na dzień 31 grudnia 2008 r. wykonano 19,557 km kanalizacji sanitarnej na terenie Miasta, tj. 64% planowanych w KPOŚK zadań inwestycyjnych na lata 2007-2010.

W okresie objętym kontrolą na terenie aglomeracji Rzeszów wzrastała liczba mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej z 178.379 w 2006 r. do 193.306 na koniec I półrocza 2008 r. W okresie tym wzrosła także ilość ścieków odprowadzanych do oczyszczalni siecią kanalizacyjną. W KPOŚK zakładano na koniec 2010 r. osiągnięcie w aglomeracji Rzeszów liczby 181.143 „skanalizowanych” mieszkańców, podczas gdy na koniec I półrocza 2008 r. liczba „skanalizowanych” mieszkańców na terenie aglomeracji wyniosła 193.306.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia stopień rozbudowy sieci kanalizacyjnej na terenie aglomeracji Rzeszów.

W kontroli ustalono, że w latach 2006 – 2008 (I półrocze) ilość ścieków poddana oczyszczeniu i wprowadzona do wód powierzchniowych nie przekraczała wartości podanych w pozwoleniu wodnoprawnym. W wymienionym okresie poprawie uległ stopień redukcji zanieczyszczeń otrzymywanych w oczyszczalni, w tym: BZT₅ z 98% do 99%, stopień redukcji fosforu z 85% do 91%, redukcji azotu z 76% do 79%.

Stwierdzono, że oczyszczalnia ścieków w Rzeszowie posiada „rezerwę” możliwości oczyszczania ścieków i przystosowana jest do pełnego odbioru ścieków komunalnych z terenu aglomeracji Rzeszów. W latach 2005-2007 na oczyszczalni poddano oczyszczeniu i wprowadzono do wód powierzchniowych ścieki o średniej dobowej od 36.877,8 do 39.522,85 m³/d, co daje 59-63% wykorzystania dopuszczalnej ilości zrzutu określonej w pozwoleniu wodnoprawnym.

Ustalono, że efekt ekologiczny związany z dostosowaniem oczyszczalni do standardów został osiągnięty w 2005 r.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia sposób zagospodarowania odpadów powstających w trakcie oczyszczania ścieków, poprzez wykorzystanie do upraw roślin energetycznych, a także krzewów ozdobnych. Pozytywna ocena dotyczy także sposobu wykorzystania biogazu powstającego podczas przeróbki osadów ściekowych, na produkcję energii elektrycznej i ciepłej.

Do końca I półrocza 2008 wydatki poniesione w aglomeracji Rzeszów (przez gminy należące do aglomeracji) na realizację KPOŚK wniosły łącznie 64.627,1 tys. zł, z tego 21.946 tys. zł (34% poniesionych nakładów) dotyczyło oczyszczalni ścieków. Źródłem finansowania tych wydatków były:

- środki własne – 40.235,5 tys. zł (62,3% poniesionych nakładów w aglomeracji),
- środki zagraniczne – 10.384,8 tys. zł (16,1%),
- fundusze ekologiczne – 13.971,8 tys. zł (21,6%),
- środki budżetowe – 35 tys. zł (0,1%).

W latach 2006-2008 (I półrocze) poniesione w aglomeracji wydatki na realizację KPOŚK dotyczyły budowy kanalizacji i wyniosły łącznie 12.899,60 zł, których źródłem finansowania były:

- środki własne – 7.910,5 tys. zł (61,3%),
- środki zagraniczne – 3.008,3 tys. zł (23,3%),
- fundusze ekologiczne – 1.980,8 tys. zł (15,4%).

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania Miasta Rzeszów oraz gmin należących do aglomeracji Rzeszów, dotyczące pozyskania środków „zewnętrznych” (środków zagranicznych i funduszy ekologicznych) na realizację zadań ujętych w KPOŚK, których udział w finansowaniu inwestycji wynosił prawie 40%.

W kontroli ustalono, że terminowo składane były ankiety i informacje (sprawozdania) z realizacji KPOŚK. Stwierdzono jednak, że wystąpiły rozbieżności pomiędzy danymi w KPOŚK (ankietach), a danymi w sprawozdaniach z realizacji KPOŚK. Dotyczy to oznaczenia rodzaju oczyszczalni, w KPOŚK określana jest jako *non PUB1* (oczyszczalnia nie spełniająca standardów odprowadzanych ścieków w zakresie usuwania azotu i fosforu), natomiast w sprawozdaniach z realizacji KPOŚK oczyszczalnia oznaczona jest *PUB1* (tzn. spełniająca standardy).

Stwierdzono także, że występują różnice co do zasięgu aglomeracji Rzeszów i liczby RLM, pomiędzy danymi zawartymi w obowiązującym rozporządzeniu Wojewody Podkarpackiego (Nr 25/07) wyznaczającym obszar aglomeracji Rzeszów, a danymi zawartymi w sprawozdaniach z realizacji KPOŚK.

Przedstawiając powyższe uwagi i oceny, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie - na podstawie art. 60ust. 2 ustawy o NIK wnosi o:

1. dokonanie poprawek w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych poprzez podania właściwych danych,
2. złożenia wniosku do Wojewody Podkarpackiego o zmianę danych zawartych w rozporządzeniu Nr 25/07 wyznaczającym obszar aglomeracji Rzeszów, na zgodne z aktualnymi danymi dotyczącymi obszaru aglomeracji i liczby RLM.

Na podstawie art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Prezydentowi prawo zgłoszenia do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

Najwyższa Izba Kontroli oczekuje od Pana Prezydenta, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o podjętych działaniach na rzecz realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań. W razie zgłoszenia zastrzeżeń, termin nadesłania informacji o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały.